www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Głos

Wtorek
1 listopada 2022
nr 83 (LXXVII)
cena: 13 kč

Lista nieobecnych...

REGION: W okresie od poprzedniego święta Wszystkich Świętych pożegnaliśmy wielu społeczników, artystów, nauczycieli z Zaolzia. Przypominamy niektórych z nich.

W ostatnim roku zmarł także **František Václav Lobkowicz** (17. 2. 2022), pierwszy biskup diecezji ostrawsko-opawskiej, na czele której stał od 1996 roku. Z czeskich osobistości kultury wymieńmy reżysera **Dušana Kleina**, aktorów **Josefa Abrháma** i **Josef Somra** oraz piosenkarkę **Hanę Zagorową**. Polska pożegnała wybitnych aktorów **Jerzego Trelę** i **Franciszka Pieczkę**, perkusistę Perfectu **Piotra Szkudelskiego**, powieściopisarkę **Marię Nurowską**, a także dziennikarza i polityka **Jerzego Urbana**.

Adam Szop

Zmarł 17 listopada 2021 w wieku 66 lat

Fotograf, grafik, członek Sekcji Literacko-Artystycznej przy ZG PZKO i przewodniczący jej pionu fotograficznego, grafik „Zwrotu", organizator plenerów w Śmiłowicach.

Jadwiga Niemiec

Zmarła 15 grudnia 2021 w wieku 84 lat

Nauczycielka, sopranistka, wieloletnia chórzystka i solistka kilku zespołów, m.in. Chóru Nauczycieli Polskich i chórów stonawskich.

Halina Szkopek

Zmarła 16 grudnia 2021 w wieku 66 lat

Malarka z Karwiny-Nowego Miasta, członkini Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków, scenografka i projektantka lalek w Teatrze Lalek „Bajka" w Czeskim Cieszynie.

Bogusław Stonawski

Zmarł 9 lutego 2022 w wieku 89 lat

Zamieszkały w Nawsiu, długoletni dyrygent jabłonkowskiego Chóru Męskiego „Gorol", prowadził także przez pewien czas Chór Żeński „Melodia".

Czesław Gamrot

Zmarł 20 lutego 2022 w wieku 58 lat

Dziennikarz interesujący się tematami historycznymi, pracownik i współpracownik „Zwrotu", „Horizontu" i „Głosu Ludu".

Władysław Ćmiel

Zmarł 22 maja 2022 w wieku 82 lat

Malarz z Karwiny, członek Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków, założył i prowadził Galerię „Magal" w Karwinie-Frysztacie.

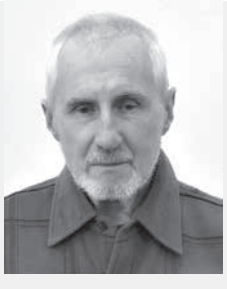

Kazimierz Jaworski

Zmarł 12 czerwca 2022 w wieku 82 lat

Dziennikarz związany głównie z „Hutnikiem" i „Głosem Ludu", prozaik, autor publikacji o historii regionu, zamieszkały w Trzyńcu.

Gabriela Pazdera

Zmarła 27 czerwca 2022 w wieku 48 lat

Nauczycielka z Bukowca, konferansjerka „Gorolskigo Święta", założycielka i kierowniczka dziecięcego zespołu folklorystycznego „Pastyreczki".

Adolf Pawlas

Zmarł 1 lipca 2022 w wieku 100 lat

Zamieszkały w Suchej Średniej, najstarszy harcerz na Zaolziu i najstarszy członek PTTS „Beskid Śląski".

Ks. Zygmunt Farnik

Zmarł 12 lipca 2022 w wieku 84 lat

Pochodzący z Cierlicka emerytowany duszpasterz parafii katolickiej w Suchej Górnej, autor polskiej książeczki do nabożeństw używanej na Zaolziu.

Stanisław Siedloczek

Zmarł 7 października 2022 w wieku 88 lat

Emerytowany nauczyciel języków w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, zamieszkały w Trzyńcu-Łyżbicach.

Paweł Wałach

Zmarł 28 października 2022 w wieku 80 lat

Malarz inspirujący się w swej twórczości folklorem i rodzimymi krajobrazami, były prezes Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków, organizator plenerów malarskich, zamieszkały w Trzyńcu-Nieborach.

(Opr. dc) Zdjęcia: ARC

Znicze na grobach polskich działaczy

Orłowa, Stonawa, Karwina i Nawsie – na cmentarzach w tych miejscowościach zapłonęły wczoraj znicze zapalone przez konsul generalną RP w Ostrawie Izabellę Wołłejko-Chwastowicz i prezes PZKO Helenę Legowicz. Chodzi o groby prezesów Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Odwiedziny zaplanowano w związku z tegorocznym jubileuszem 75-lecia tej największej w Czechach polskiej organizacji. Konsul generalna wraz z prezes PZKO zadbały o upamiętnienie Adolfa Kubeczki i Eugeniusza Suchanka na cmentarzu w Orłowej, Jana Pribuli w Stonawie, Władysława Młynka w Nawsiu oraz Stanisława Kondziołki w Karwinie-Mizerowie. – Owi prezesi działali w różnych czasach i na pewno nie mieli łatwego zadania, by doprowadzić do tego, by nasz Związek dziś mógł obchodzić 75-lecie – mówiła „Głosowi" Helena Legowicz, która poprosiła jednocześnie czytelników o pomoc w odszukaniu grobów trzech szefów organizacji. – Nie udało nam się zlokalizować grobów Bogumiła Goja, Józefa Kuli i Alojzego Mrózka. Będę wdzięczna za informację – dodała.

Konsulat generalny w Ostrawie corocznie rozszerza listę miejsc pamięci i osób związanych z działalnością polską na Śląsku Cieszyńskim. Dyplomaci oraz przedstawiciele polskich organizacji na Zaolziu tradycyjnie w okresie uroczystości Wszystkich Świętych odwiedzają m.in. groby artystów i działaczy społecznych. Placówka dyplomatyczna pamięta jednak o zmarłych Polakach przez cały rok. – Tych dat i miejsc jest wiele. Upamiętniamy Polaków w Republice Czeskiej w związku z Dniem Polonii, na początku września odwiedzamy pomniki ofiar obu wojen światowych, z kolei 11 listopada pamiętamy o ojcach niepodległości – wyjaśniała Wołłejko-Chwastowicz.

Więcej na ten temat na glos.live.

(szb)

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Świat tak szybko pędzi do przodu, że rzadko potrafimy się zatrzymać. Jednym z tych nielicznych momentów, który nas do tego zmusza, jest śmierć kogoś bliskiego: krewnego, przyjaciela, osoby, której wiele zawdzięczamy, która nas czegoś nauczyła – matematyki, chemii, geografii, życzliwości, życia...

W nekrologach w „Głosie" nieraz pojawiają się osoby, które znałam „z terenu": społecznicy, organizatorzy i animatorzy życia kulturalnego, nauczyciele, artyści, publicyści i dziennikarze... Długo można by wymieniać. Często byli to ludzie, których określa się mianem człowieka-orkiestry, zaangażowani na wielu polach, tacy, których – zdawałoby się – nie może zabraknąć.

Zdawałoby się... Rzeczywistość pokazuje, że jest inaczej. Nawet po śmierci tych najbardziej zasłużonych i na pozór niezastąpionych osób ziemia dalej się kręci, słońce wschodzi i zachodzi, koła PZKO urządzają bale i dożynki, na scenach nie brakuje artystów, a gazety i czasopisma nie wychodzą z białymi plamami.

Czy to znaczy, że możemy zapomnieć o tych, którzy na zawsze opuścili ten świat, nasze środowisko, krąg naszych przyjaciół i znajomych? Uważam, że wręcz przeciwnie. Nawet wtedy, gdy inni przejmą od nich pałeczkę prezesowania, nauczania, konferowania, grania, dyrygowania, pisania, organizowania remontów, smażenia placków i pieczenia kołaczy, powinniśmy o nich pamiętać. Naszym redakcyjnym wkładem w pielęgnowanie tej pamięci jest tradycyjne już, coroczne przypomnienie szczególnie zasłużonych Zaolziaków, którzy odeszli w ostatnim roku. Również w bieżącym numerze „Głosu" znajdziecie państwo poświęcony im materiał.

KUPON

TACY JESTEŚMY 2022

Nominowany do nagrody

Imię i nazwisko głosującego

Telefon

KUPON

TACY JESTEŚMY 2022

Nominowany do nagrody

Imię i nazwisko głosującego

Telefon

CYTAT NA DZIŚ

Witalij Kłyczko,
mer Kijowa,
po wczorajszych atakach rosyjskich na stolicę Ukrainy

●●●

Na skutek ataków na krytyczną infrastrukturę część stolicy jest bez energii. W niektórych dzielnicach nie działa nawet zapatrzenie w wodę

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● **Jeśli aura sprzyja, jak ostatnio – korzystajmy, ile się da. Bieganie oznacza zdrowy styl życia, co jest z kolei dobrą strategią w przygotowywaniu się na zimę.**
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

1

listopada 2022

Imieniny obchodzi:
Seweryn
Wschód słońca: 6.30
Zachód słońca: 16.08
Do końca roku: 60 dni
(Nie)typowe święta:
Wszystkich Świętych
Przysłowia:
„Na Wszystkich Świętych od zrębu utnij gałąź dębu: jeśli soku nie ma, będzie tęga zima"

JUTRO...

2

listopada 2022

Imieniny obchodzą:
Bohdan, Jerzy
Wschód słońca: 6.32
Zachód słońca: 16.07
Do końca roku: 59 dni
(Nie)typowe święta:
Zaduszki
Przysłowia:
„Gdy zbyt długo złota jesień trzyma, nagle przyjdzie zima"

POJUTRZE...

3

listopada 2022

Imieniny obchodzą:
Hubert, Sylwia
Wschód słońca: 6.33
Zachód słońca: 16.05
Do końca roku: 58 dni
(Nie)typowe święta:
Święto Myśliwych – Hubertus,
Dzień Gospodyni Domowej
Przysłowie:
„Jaki listopad trzeci, taki marzec się kleci"

POGODA

wtorek

dzień: 15 do 19°C
noc: 14 do 10°C
wiatr: 2-3 m/s

środa

dzień: 11 do 14°C
noc: 10 do 8°C
wiatr: 2-4 m/s

czwartek

dzień: 11 do 14°C
noc: 8 do 5°C
wiatr: 3-5 m/s

Jesienny finisz prac na cmentarzu

Około 40-osobowa grupa społeczników, w tym goście z Polski, wzięła udział w sobotę w ostatnich tej jesieni – według planu – pracach porządkowych na terenie starego cmentarza ewangelickiego w Karwinie-Meksyku. Dzięki zaangażowaniu ochotników stara nekropolia prezentuje się coraz ładniej, a mieszkańcy chętniej odwiedzają ją, by zapalić znicze na grobach przodków.

Łukasz Klimaniec

● **Wspólne zdjęcie ekipy społeczników na zakończenie sobotniej akcji sprzątania.** Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

W sobotę społecznicy uwijali się przy wycinaniu krzewów, samosiejek i suchych drzew, w czym pomagali im ochotnicy ze straży pożarnej w Kawinie-Raju, grabili liście, prowadzili prace pielęgnacyjne wokół grobów, a murarze uzupełniali braki w ścianach kaplicy cmentarnej. – Zaczęliśmy zabezpieczać mury, ponieważ są pozbawione dachu i każdego roku deszcz i śnieg wypłukują zaprawę murarską. W efekcie każdego roku jeden rząd cegieł spadał. Dlatego zdecydowaliśmy się zabezpieczyć mury za pomocą desek i brezentu, by zatrzymać tę degradację. Bo jeśli ściany się rozsypią to nie będzie czego odnawiać – wyjaśnił Stanisław Kołek ze Stowarzyszenia „Olza Pro", które zajmuje się przywróceniem nekropolii godnego wizerunku.

Podsumowanie tegorocznego sprzątania prezentuje się imponująco – wystarczy spojrzeć na teren cmentarza, który jest coraz bardziej zadbany. W tym roku społecznicy przygotowali m.in. drogę dojazdową na teren cmentarza wykorzystując 32 tony żwiru, jakie otrzymali od miasta Karwiny. Droga musiała zostać wykonana, żeby mógł nią dojechać dźwig, który w czerwcu wyciągnął drewnianą wieżę, jaka runęła do wnętrza kaplicy.

– Wyciągnęliśmy tę wieżę, żeby odgruzować kaplicę. We wrześniu wywieźliśmy z niej ok. 20 metrów sześciennych gruzu. Wszystko własnymi siłami, na taczkach. Ale ludzie przychodzą, lubią spotykać się i tu pracować. Zawsze pracujemy na luzie, nie mamy określonej normy, jaką musimy wykonać, rozmawiamy i fajnie spędzamy czas przy tej robocie – dodał.

Akcje sprzątania starego cmentarza ewangelickiego w Karwinie-Meksyku w tym roku przyciągnęły sporo osób z Polski. Byli m.in. przedstawiciele Fundacji „Świetlik" z Bydgoszczy czy studentki z Uniwersytetu Karola Wyszyńskiego w Warszawie, które dokumentowały polskie groby na Zaolziu sprzed 1945 r. – Z roku na rok coraz więcej ludzi włącza się w naszą inicjatywę. To cieszy i motywuje do dalszego działania – dodał Kołek.

Rok »Olzy Pro«

Prace na cmentarzu w Karwinie-Meksyku koordynuje Stowarzyszenie „Olza Pro", które w grudniu będzie obchodziło rok działalności. – To był bardzo dobry rok – przyznaje Marek Konieczny, przewodniczący stowarzyszenia. – Udało się zrealizować dużo fajnych projektów i ciekawych wydarzeń, które przyciągnęły sporo osób. Przykładem jest choćby „Polska majówka", dzięki której udało się pozyskać kilku nowych członków zainteresowanych naszą działalnością. Teraz wyjeżdżamy do Wrocławia z okazji Święta Niepodległości, gdzie spotkamy się z partnerskim Stowarzyszeniem „Odra-Niemen", które nas wspiera. Mamy wiele pomysłów i złożonych projektów. W grudniu planujemy Barbórkę, na której chcemy pokazać ludziom, jak wyglądało przyjmowanie do cechu. Będą kapele góralskie i górnicy w mundurach – dodał.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

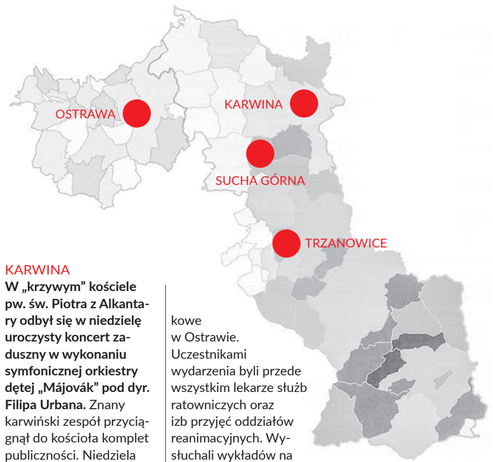

KARWINA

W „krzywym" kościele pw. św. Piotra z Alkantary odbył się w niedzielę uroczysty koncert zaduszny w wykonaniu symfonicznej orkiestry dętej „Májovák" pod dyr. Filipa Urbana. Znany karwiński zespół przyciągnął do kościoła komplet publiczności. Niedziela była zarazem ostatnim dniem w tegorocznym sezonie, kiedy można było zwiedzać kościół z przewodnikiem i kiedy czynne było stoisko z literaturą regionalną oraz pamiątkami związanymi z Karwiną. **(dc)**

OSTRAWA

W ub. tygodniu w hotelu „Clarion" odbyła się już 28. edycja ogólnokrajowego kongresu medycznego „Dni Dostála". Kongres zgromadził specjalistów z branży medycyny doraźnej, ratownictwa i medycyny katastrof. Jednym z organizatorów było Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Ostrawie. Uczestnikami wydarzenia byli przede wszystkim lekarze służb ratowniczych oraz izb przyjęć oddziałów reanimacyjnych. Wysłuchali wykładów na tematy związane z nowościami interesujących ich dziedzin medycyny i podzielili się doświadczeniami. **(dc)**

SUCHA GÓRNA

Parafia katolicka podsumowała akcję charytatywną „Kołacz na dobrą rzecz". Domowe wypieki, przygotowane przez parafianki, sprzedawane były po nabożeństwie w przedostatnią niedzielę października. Dochód wyniósł 13 tys. koron. Połowę przeznaczono na Papieskie Dzieła Misyjne, połowę na rehabilitację osób niepełnosprawnych w Klimkowicach. Charytatywna sprzedaż ciastek odbyła się już po raz trzeci. **(dc)**

TRZANOWICE

W gminie dokończono budowę kanalizacji ściekowej o długości 13 km. Prace trwały 2,5 roku. Koszty przekroczyły 100 mln koron, lecz nie obciążyły zbytnio gminnego budżetu, ponieważ 95 proc. pokryła dotacja z Ministerstwa Finansów. Ze względu na ukształtowanie terenu trzeba było wybudować dziesięć stacji pompujących. W tej chwili sieć kanalizacyjna pokrywa ok. 70 proc. obszaru gminy. **(dc)**

30-lecie Fundacji »Pomoc Polakom na Wschodzie«

Fot. WALDEMAR DOWEJKO

W niedzielę 23 października odbył się koncert galowy, będący inauguracją obchodów 30-lecia istnienia Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" oraz zbliżającej się 104. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Widownia wileńskiej Sali Koncertowej Compensa była wypełniona po brzegi.

W repertuarze koncertu znalazły się polskie piosenki patriotyczne oraz interpretacje muzyki rozrywkowej w wykonaniu takich artystów, jak Ewelina Sašenko i Krzysztof Iwaneczko. Akompaniowała im Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa, pod batutą Rafała Jackiewicza – kompozytora oraz saksofonisty.

– Przez 30 lat chyba najprężniej działaliśmy w Wilnie, realizowaliśmy najwięcej zadań – w ten sposób wydarzenie zainaugurował prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie, Mikołaj Falkowski. – Litwa była zawsze numerem pierwszym na mapie naszej działalności i ten koncert ma szczególny wydźwięk.

Podczas koncertu galowego zorganizowana została zbiórka pieniędzy na rzecz Hospicjum bł. Księdza Michała Sopoćki w Wilnie. W trakcie wydarzenia, wolontariusze wraz z pracownikami Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" zbierali datki do specjalnie oznaczonych puszek, możliwe było przekazanie wsparcia także przy pomocy karty płatniczej. Wspólnym wysiłkiem udało się zebrać 6608,60 euro. Całość zebranej gotówki przeznaczona zostanie na opiekę medyczną i pielęgniarską dzieci i dorosłych, nieuleczalnie chorych na choroby onkologiczne, którymi opiekuje się placówka założona przez siostrę Michaelę Rak. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie" serdecznie dziękuje wszystkim osobom, które wsparły tę piękną inicjatywę i dzięki którym akcja zakończyła się tak wielkim sukcesem.

Wydarzenie zorganizowane zostało przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie" oraz organizację Polska Scena Muzyczna na Litwie. Projekt finansowany ze środków Kancelarii Premiera w ramach konkursu Polonia i Polacy za granicą 2022. Wydarzenie współfinansowane przez ORLEN Lietuva. **(r)**

Będzie nowe przejście graniczne, czyli Karwina i Gmina Hażlach wspólnie planują przyszłość

O konieczności powstania kładki, która połączy Pogwizdów z Łąkami w Karwinie, mówi się od dawna – a właściwie o jej odtworzeniu, bo kładka kiedyś już łączyła te dwie miejscowości. Obecnie Gmina Hażlach wraz z Miastem Karwina finiszuje realizację projektu transgranicznego, w ramach którego opracowano dokumentację techniczną budowy kładki wraz z niezbędnymi dojazdami.

To duży i skomplikowany projekt, który pokazuje, że przygraniczne gminy potrafią rozmawiać, a także myślą o dalszej integracji i wspólnie planują swoją przyszłość. Projektowana kładka umożliwi w przyszłości połączenie ścieżką rowerową Cieszyna z Jastrzębiem-Zdrojem (przez Karwinę), wykorzystując w tym celu „Żelazny szlak rowerowy". To również ułatwienie dla mieszkańców okolicy, którzy będą mogli odbywać transgraniczne spacery, np. do Karwińskiego Morza. Opracowana dokumentacja techniczna to pierwszy, ale jakże ważny krok wspólnej inwestycji, ponieważ stanowić będzie podstawę do ubiegania się o środki zewnętrzne z nowej perspektywy unijnej. – Granice są po to, aby je przekraczać, a wyzwania, aby je podejmować – mówi Grzegorz Sikorski, wójt Gminy Hażlach. – W tym miejscu bardzo dziękuję władzom Karwiny z panem prezydentem Janem Wolfem na czele oraz wszystkim jego pracownikom za bardzo merytoryczne rozmowy i wsparcie wspólnego projektu, który bez wątpienia przyczyni się do rozwoju ścieżek rowerowych w naszym regionie. Dziś mówimy o połączeniu ścieżką rowerową Cieszyna z Jastrzębiem-Zdrojem, a także planujemy odnogę, która pobiegnie przez Pogwizdów, Hażlach (Dom Przyrodnika), Kończyce Wielkie (Winnica Château Kończyce Wielkie), Dębowiec (tężnia solankowa), aż do Skoczowa, włączając się do Wiślańskiej Trasy Rowerowej.

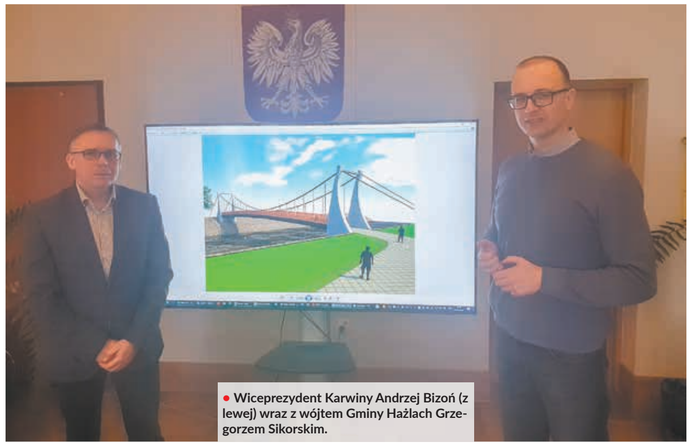

● **Wiceprezydent Karwiny Andrzej Bizoń (z lewej) wraz z wójtem Gminy Hażlach Grzegorzem Sikorskim.**

Omawiany projekt CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_010/0001293 „Dokumentacja projektowa kładki nad rzeką Olzą – przejście transgraniczne między Karwiną i Hażlachem/Projektová dokumentace na lávku přes řeku Olši – přeshraniční propojení Karviné a Hažlachu", realizowany przez Statutární město Karviná i Gminę Hażlach, jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Budżetu Państwa w ramach Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšinské Slezsko Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Bez tych środków projekt nie miałby szans na powodzenie.

Artykuł sponsorowany GE-638

CZ PL PŘEKRAČUJEME HRANICE PRZEKRACZAMY GRANICE 2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO ŚLĄSK CIESZYŃSKI

Koronki zachwycają

● **W sali Domu PZKO w Lesznej Dolnej króluje koronka koniakowska.**
Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Jeszcze do jutra między godz. 13.00 a 17.00 w Domu PZKO w Lesznej Dolnej można oglądać unikatową wystawę koronki koniakowskiej „Z karpackich hal do Dubaju". Jej uroczyste otwarcie połączone z pokazem kreacji wykonanych z koronki miało miejsce w piątek. Na miejscu można nie tylko zobaczyć piękne metrowe serwety i tę rekordową o średnicy 5,32 metra, które przynosiły Polsce chlubę na wystawie EXPO w Dubaju, ale też kupić koronkowe wyroby koniakowskich koronczarek i poznać ciekawostki związane z tą ozdobą. Na przykład takie, że suknię z koronki robi się przez trzy miesiące, pracując minimum pięć godzin dziennie (dla przykładu – serwetka o średnicy 13 cm to efekt przynajmniej trzech godzin heklowania), że wyroby z koronki koniakowskiej otrzymywały znakomite osobistości, jak np. prezydent Kennedy, królowa Elżbiety II, a także papieże Jan XXIII oraz Jan Paweł II.

Dla szkół i grup istnieje możliwość zwiedzenia wystawy w godzinach przedpołudniowych, po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym. Wstęp – wolne datki. Patronat nad ekspozycją objął Konsulat Generalny RP w Ostrawie. Więcej o tym wydarzeniu napiszemy w weekendowym „Głosie". **(klm)**

To jubileusz nas wszystkich

W parze z centralnymi obchodami 75-lecia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC swoje jubileusze świętują również miejscowe koła. Imprezy rocznicowe odbywają się w całym regionie. W sobotę 22 października zajrzeliśmy do MK PZKO w Hawierzowie-Błędowicach.

• Piotr Chroboczek ze Złotą Księgą Zasłużonych PZKO, do której wpisało się sześciu członków błędowickiego koła.

• Zespół Regionalny „Błędowice" przed wyjściem na scenę.

• Jednym z występujących uczniów miejscowej polskiej szkoły był David Nenička z klasy 5.

• Śpiewa chórek „Kamraci z kamratkami".

• Jubileusz 75-lecia koła świętowano przy pełnej sali.

• Konferansjerami imprezy byli Michaela Kristen i Adrian Siuda. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Pierwsze karty historii Miejscowego Koła PZKO w Błędowicach (w tym czasie nie było jeszcze Hawierzowa) zaczęły pisać się jesienią 1947 roku. Od tego momentu minęło 75 lat. Koło nadal istnieje i wciąż ma wiele do zaoferowania. Sobotnia impreza w miejscowym Domu PZKO, czyli tzw. zborówce, była tego najlepszym świadectwem.

Miłe rodzinne popołudnie

Alicja Kellerberg, przewodnicząca miejscowego Klubu Kobiet, napisała pod postem z imprezy, który zamieściliśmy na Facebooku: – Program ogromnie udany! Miłe rodzinne popołudnie!

Tymi dwoma zdaniami doskonale wyraziła to, czym były jubileuszowe obchody w Błędowicach. – Jest to jubileusz nas wszystkich. Nie tylko jednego człowieka, nie tylko grupy ludzi, zespołu lub członków zarządu. Jest to jubileusz wszystkich, którzy chętnie się tutaj spotykają, którzy czują tę naszą polskość, którzy są wrośnięci w tę ziemię – przekonywała Halina Hekera, otwierając sobotnią uroczystość.

Na sukces jubileuszowego popołudnia w Błędowicach zapracowały wszystkie pokolenia. Dzieci z miejscowej polskiej szkoły podstawowej przygotowały na tę okazję pod kierunkiem nauczycielki Dagmar Palarčík dość długi program artystyczny, będący wiązanką popularnych wierszy i piosenek, Nikol Filipek z klasy 7 zagrała na ksylofonie przy akompaniamencie fortepianowym swojej babci Walerii Pyszko. Po nich zaprezentowały się na scenie zespoły działające przy MK PZKO – Zespół Regionalny „Błędowice" z akompaniamentem kapeli „Kamraci" oraz chórek „Kamraci z kamratkami".

Zwieńczeniem imprezy były odznaczenia zasłużonych działaczy MK PZKO w Hawierzowie-Błędowicach. Wpisem do Złotej Księgi Zasłużonych PZKO zostało uhonorowanych sześć osób: Daniela Staś, Halina Chmiel, Maria Bystroń, Lidia Nowak, Irena Dovořákowa i Otokar Wigłasz.

Jest dobrze, ale się starzejemy

W sobotę w sali Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach wszystko wyglądało pięknie i optymistycznie. Były dzieci, młodzież, rodzice i dziadkowie, występy na wysokim poziomie artystycznym i niemal pełna sala. Pomimo to Piotr Chroboczek, który stoi na czele koła od piętnastu lat, zauważył: – Starzejemy się, jak każde koło. Myślę jednak, że w miarę możliwości dobrze nam się powodzi. Wciąż jest dosyć osób, które są chętne pomagać zarówno przy organizowaniu imprez, jak i przy utrzymaniu Domu PZKO oraz załatwianiu wszystkich innych spraw, które dotyczą naszego koła. Działają u nas kluby kobiet, seniora, średniaka oraz tenisa stołowego.

MK PZKO ma własny dom i duży ogród, w którym corocznie organizuje głośne na całą okolicę „Dożynki Śląskie". Prócz tego urządza bale, zabawy ostatkowe, spotkania przedwigilijne dla przedszkolaków, a także imprezy o charakterze folklorystycznym. Jedna z nich odbędzie się w najbliższy piątek. Jej organizatorem jest Zespół Regionalny „Błędowice". – Ten zespół to nasza wizytówka. Bez niego trudno byłoby nam zdobywać środki finansowe z miasta, konsulatu czy ze „Wspólnoty Polskiej". Przyciąga on nie tylko młodzież, która przyjeżdża na próby również z Karwiny, Czeskiego Cieszyna i innych miejscowości, ale także publiczność na takich imprezach, jak ta dzisiejsza – stwierdził prezes.

Tyle się tego wydarzyło

Sobotnia impreza była nie tylko pokazem tego, co koło-jubilat ma do zaproponowania, ale także spojrzeniem wstecz. Przez 75-letnią historię koła PZKO w Błędowicach przeprowadzili publiczność konferansjerzy Michaela Kristen, uczennica miejscowej podstawówki, i Adrian Siuda, uczęszczający do Akademii Handlowej w Czeskim Cieszynie. Korzystając z opracowania przygotowanego przez Lidię Kosiec, przypomnieli zarówno te czasy, których mało kto z obecnych jeszcze pamiętał, jak również wydarzenia całkiem świeże.

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Czym dla pani/a jest Miejscowe Koło PZKO w Błędowicach?

Adrian Siuda

Myślę, że koło PZKO w Błędowicach jest dość oryginalne. Należę do niego dopiero od czterech lat, ale moje pierwsze spotkanie z nim i jego Domem PZKO było w 2009 roku, kiedy moi dziadkowie obchodzili tutaj swoje urodziny. Od tego czasu jako uczeń szkoły podstawowej i członek „Małych Błędowian" przeżyłem tu różnego rodzaju występy i koncerty świąteczne. Dzisiaj jestem tu w roli konferansjera.

Magdalena Halamka

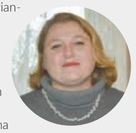

Ja jako błędowianka przeżyłam tu praktycznie całe życie. Jako dziecko występowałam na dożynkach, na festynach, na wszystkich imprezach. Teraz jako osoba dorosła nie jestem aż tak bardzo aktywnym członkiem, ale, oczywiście, pomagam przy przygotowaniach do dożynek i przy takich imprezach, jak 75-lecie PZKO. Dzisiaj jestem tu przede wszystkim jako rodzic, bo moja córka występuje tutaj razem z dziećmi z tutejszej szkoły.

Lidia Nowak

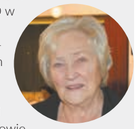

Z kołem PZKO w Błędowicach jestem związana od młodych lat, od momentu, kiedy przyprowadzili nas tu nasi ojcowie. Po szkole podstawowej tańczyłam w zespole, pracowałam przy budowie nowego Domu PZKO, a kiedy przeszłam na emeryturę, przez 14 lat byłam gospodynią tego obiektu. Miałam blisko, bo mieszkamy naprzeciwko. Nadal jestem członkinią Klubu Kobiet. Mam tutaj córkę, wnuczki i prawnuczki.

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów.

Przepisywanie historii nabrało rozpędu

Po obejrzeniu filmu o Żywocicach autorstwa pani Klekowej z udziałem pani Lednickiej, o czym „Głos" pisał obszernie 22 października, z nostalgią wspominałam powstawanie dokumentów filmowych w ostrawskim studiu Telewizji Czeskiej według scenariuszy i pod okiem historyka prof. Mečislava Boráka, eksperta w zakresie poruszanej w filmach tematyki. Wypowiedź prof. Michala Stehlíka (który wyszedł z teorią o „trzydziestej siódmej żywocickiej ofierze"), zajmującego się zupełnie innymi tematami i okresami historycznymi, sprawiała wrażenie, że historyk o pytaniach, na jakie ma odpowiadać, dowiedział się kilka minut przed włączeniem kamer, prawdopodobnie od autorki lub sympatyka „niefachowej książki" o Żywocicach. Tak wyraził się o książce p. Lednickiej historyk Petr Zídek, redaktor naczelny kwartalnika „Paměť národa", wydawanego w Instytucie Badań Reżymów Totalitarnych w Pradze. Napisał: „W profesjonalnej publikacji informacje z drugiej lub trzeciej ręki, niemożliwe do zweryfikowania, byłyby tylko nieprzekonywującą, a więc nieprzydatną plotką (w oryginale »drbem«). U Lednickiej stanowi ona jednak jeden z głównych wątków książki. Nie chodzi jednak o książkę fachową".

Niemniej jednak te „nieprzydatne plotki" są przedstawiane w filmie tak, jak gdyby to były fakty historyczne. Po co komuś jest tak bardzo dziś na rękę budzenie złych duchów czesko-polskiej przeszłości poprzez wyciąganie z archiwum „dokumentu", który może być najwyżej dowodem pożałowania godnej sytuacji, w jakiej po wojnie znaleźli się zaolziańscy Polacy. Chęć wykorzystania „zaświadczenia o spolegliwości" żywocickiego karczmarza, który bratał się z nazistami, do jego rehabilitacji i do przywracania, jak chce tego p. Lednická, sprawiedliwości dziejowej zakrawa na żałosną kpinę.

Napięte stosunki, jakie w latach 1945-1947 panowały między Czechosłowacją a Polską, kiedy groził już nawet konflikt zbrojny, odbiły się również na skali represji wobec zaolziańskich Polaków. „Centralną politykę państwa realizowali czechosłowaccy urzędnicy na Zaolziu" – pisze w swej książce Marek Przeperski z Muzeum Historii Polski w Warszawie. Ci urzędnicy starali się osłabić liczebność polskiego żywiołu i uderzali m.in. w Polaków, którzy posiadali volkslisty. Decydowali o losie autochtonicznej ludności, o rehabilitacjach, zaświadczeniach, szkolnictwie, obejmowaniu stanowisk i przyjęciu do pracy. W przypadku Czechów z volkslistą wykazywali niezmierną wyrozumiałość.

Kiedy pracowałam w Czeskim Radiu w Ostrawie i zbierałam materiały do książki „Lutyńskie tango", wysłuchałam wielu historii byłych członków ruchu oporu, partyzantów, ich pomocników spośród miejscowej ludności, członków Koła Polskich Kombatantów, także tych, którzy zbiegli z wehrmachtu do aliantów i walczyli przeciw okupantowi Europy.

Najpełniejszy obraz udręczeń zaolziańskiego Polaka przedstawiał żywot Józefa Łupińskiego z Gródku. W czasie wojny za udział w ruchu oporu został skazany „tylko" na półtora roku więzienia, ponieważ Niemcom nie udało mu się niczego udowodnić, lecz w więzieniach i obozach spędził cztery lata i siedemnaście dni, ponieważ po odbyciu kary gmina nie chciała go przyjąć z powrotem. Taką decyzję wydał Czudek-Wochter, za Austrii Austriak, przez krótki czas Polak, potem Czech, dalej Ślązak z volkslistą, a na koniec Czech ze „świadectwem spolegliwości". Kiedy Łupiński wrócił z obozu, na tym samym co przed wojną stołku czeskiego komisarza znów siedział kierownik szkoły Jan Novák, i wydał mu zaświadczenie następującej treści: „Josef Lupinski, polské národnosti, byl německými úřady zavřen. Je státně a politicky nespolehlivý". Łupińskiemu wytoczono proces retrybucyjny za „strzelanie w 1938 r. do Czechów", pomimo że wtedy był jeszcze w czechosłowackim wojsku i miał na to potwierdzenie.

www.glos.live GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos weekend

Piątek 21 października 2022 nr 81 (LXXVII) cena 17 kč

SYLWETKI NOMINOWANYCH W PLEBISCYCIE »TACY JESTEŚMY 2022« STR. IV

Trzydziesta siódma »ofiara« zbrodni żywocickiej?!

PROBLEM: Od ukazania się fundamentalnej pracy prof. Mečislava Boráka „Zločin v Životicích" minęły 42 lata. I chociaż książka wydana została w dwóch nakładach i licznych dodrukach, w sumie prawie dwadzieścia tysięcy egzemplarzy, dziś dla szerokiego kręgu czytelników nie jest już dostępna. Tę lukę wypełniła niedawno pisarka Karin Lednická, która wydała zbeletryzowaną wersję żywocickiej tragedii, zdobywając sobie wdzięczność i zaufanie czytelników, zwłaszcza potomków ofiar żywocickich. 3 października Telewizja Czeska we współpracy z Karin Lednicką przypomniała zbrodnię żywocicką w ogólnokrajowym programie „Reportéři ČT". Wszystko to byłoby godne pochwały, gdyby nie fakt rażących przeinaczeń i naginania faktów historycznych według widzimisię osób występujących w tym programie, w tym również pani Lednickiej.

Mariusz Wolach *

Zaczęło się od podważania wyników badań naukowych przeprowadzonych przez historyka prof. M. Boráka, a przyjętych przez czeskich i polskich naukowców. Po przebadaniu dokumentów w czechosłowackich i polskich archiwach, po weryfikacji zgromadzonych tam wspomnień naocznych świadków, jak również własnych rozmów z mieszkańcami Żywocic, prof. Borák ustalił, że główną wskazówką dla katów z Żywocic była narodowość ofiary. Ale Telewizja Czeska ustami redaktor Klekowej i pisarki Lednickiej twierdzi, że mordercy niemieccy nawet swoich wewnętrznych ustaleń, bo zamordowali osoby spoza Żywocic. Lednická: „Jedna trzecia zamordowanych mężczyzn nie spełniała tych warunków. Swoją rolę odgrywał tu alkohol (...), jak również osobista zemsta, namawiali, przedwojenna zazdrość i zawiść...". Właśnie przed takim interpretowaniem historii przestrzegał w swych pracach prof. Borák, obawiając się, by nie wypaczyło oto prawdziwego obrazu tej zbrodni.

Ciąg dalszy na str. 3 i 4

REKLAMA
sport vitality
tenis, badminton, bowling, fizjoterapia, masaże i inne
Wykorzystaj swój BENE-FIT!
+420 736 626 848

Dla Józefa Łupińskiego, dla jego sąsiada Emila Bazgiera, który przeżył sześć lat w niemieckim obozie, a po powrocie znowu zamknięto go w więzieniu, tym razem czechosłowackim, i dla wielu innych Polaków o podobnym losie ten „papierek", który wyciąga z archiwum pani Lednická i który – jak chce – ma być przepustką do rehabilitacji folksdojcza bratającego się z nazistami, bo zasłużył się dla czeskiego szkolnictwa – był jak splunięcie im w twarz.

Otylia Toboła

NASI MATURZYŚCI /1/

• Zgodnie z zapowiedzią, rozpoczynamy publikację zdjęć klas, które pojawiły się na Zjeździe Absolwentów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Dziś prezentujemy rocznik 1962. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

• Pamiątkowe zdjęcie uczestników spotkania w Karwinie. Fot. ARC

Spotkanie abiturientów po 67 latach

W piątek 14 października w hotelu „Na Fryštátské" w Karwinie spotkali się absolwenci Polskiego Gimnazjum w Orłowej, którzy skończyli szkołę w 1965 roku. Spotkanie absolwentów klasy śp. profesora Franciszka Miecha (Tatíček) nastąpiło więc 67 lat od opuszczenia budynku szkolnego. W spotkaniu wzięło udział 18 koleżanek i kolegów z 39-osobowej klasy. Uczyliśmy się na Obrokach oraz w Łazach. Dziś nic po nich nie zostało. Zniknęły szkoły, zniknęła cała Karwina – to fenomen, który trudno znaleźć gdzie indziej. Cena za szaloną industrializację tego kawałka ziemi. Czujemy się trochę jak bezdomni, spotkanie w Orłowej byłoby nacechowane smutkiem i nostalgią, dlatego zobaczyliśmy się w Karwinie, z którego to miasta pochodzi najwięcej absolwentów. W spotkaniu udział wzięły koleżanki i koledzy z Orłowej, Karwiny, Cieszyna, Popradu oraz... Quebecku w Kanadzie. W bardzo przyjemnej atmosferze wspominaliśmy dawne czasy, znamienitych profesorów, wybryki i niekiedy złośliwe wybryki wobec nich. Ponadto minutą ciszy oddaliśmy hołd tym mniej szczęśliwym z nas, którzy z różnych przyczyn już nie są między nami.

Umówiliśmy się już teraz na spotkanie w roku przyszłym, chyba znowu w Karwinie.

Tadek Rzyman

NASZE RODY /139/

Michael Morys-Twarowski

Gaurowie

Nazwisko Gaura jest na tyle charakterystyczne, że raczej wszyscy Gaurowie ze Śląska Cieszyńskiego są ze sobą spokrewnieni. Historia rodu sięga co najmniej pierwszej połowy XVII wieku.

Badacze podają, że po raz pierwszy nazwisko Gaura pojawia się w urbarzu (spisie powinności) z 1621 roku, a nosić miał je niejaki „Michna Gaura od Brandysu". A skoro Brandys, to należało się spodziewać informacji o Gaurach w księgach metrykalnych parafii rzymskokatolickiej pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie. I rzeczywiście, w indeksach ślubów pojawia się nazwisko Gaura, chociaż dopiero w drugiej połowie XVII wieku.

Ze względu na fakt, że nie wiadomo, kiedy doczekamy się udostępnienia tych ksiąg w internecie, wszystkim zainteresowanym genealogią rodu Gaurów mogą przydać się poniższe wypisy.

24 listopada 1675 roku Adam Gaura („Gaur") poślubił Marię Olszar. 5 lipca 1676 roku Jan Gaura poślubił wdowę Katarzynę Kubańską. Cała czwórka pochodziła z Brandysa. 26 listopada 1684 roku Adam Gaura poślubił Annę Rzymską („Rzimska") z Sibicy. 8 lipca 1685 roku Mikołaj Gaura poślubił Ewę Wieluch; jak zaznaczono w metryce, oboje byli mieszkańcami Sibicy.

Jak widać, Gaurowie mieszkali w wioskach koło Cieszyna. Oprócz Brandysa i Sibicy będą to jeszcze inne miejscowości. Na kartach księgi gruntowej Mostów koło Cieszyna nazwisko Gaura miało się pojawić już w 1690 roku. W urbarzu z 1692 roku wśród osadników w Mostach odnotowano Andrzeja Gaurę. Jego krewnymi byli niewątpliwie Andrzej Gaura i Jerzy Gaura, którzy kupili grunty w tej miejscowości odpowiednio w 1715 i 1756 roku.

W Żukowie Dolnym mieszkał Jerzy Gaura, katolik, który w 1745 roku poślubił Zuzannę Zientek, również pochodzącą z Żukowa Dolnego. Ich syn, Jerzy Gaura, w 1778 roku ożenił się z Anną Humerlą, córką chałupnika z Wędryni. W XIX wieku Gaurowie mieszkali także w Ligocie Alodialnej.

Linia z Trzycieża

Nieco więcej informacji udało mi się odnaleźć na temat linii Gaurów z Trzycieża. Przypuszczalnie jej protoplastą był Łukasz Gaura, luteranin, właściciel gruntu siedlaczego. Jego synami byli Andrzej (zm. przed 1759) i Jakub, żonaty od 1739 roku z Zuzanną Czyrch (Cierch).

Jeśli chodzi o Andrzeja, to w 1726 roku w kościele ewangelickim w Cieszynie poślubił Katarzynę Stolarz, córkę siedlaka z Puńcowa. Co ważne, w księgach metrykalnych występuje czasami z podwójnym nazwiskiem („Gaura seu Lukosz"), dlatego chcąc zestawić genealogię Gaurów z Trzycieża należy też wypisać z ksiąg metrykalnych informacje na temat Łukoszów.

Z małżeństwa Katarzyny i Andrzejów Gaurów pochodzili m.in. Anna (od 1751 roku żona Jana Kokotka z Ropicy), Maria (od 1759 roku żona Andrzeja Twardzika z Trzycieża) i Paweł. Ten ostatni, występujący w metryce ślubu jako „Gaura seu Lukosz", w 1762 roku ożenił się z Marią Mikulą (Mikułą?), „źle wychowaną" protestantką, której rodzice zobowiązali się wychować ją w katolicyzmie, ale nie wywiązali się z tego przyrzeczenia.

Z Wielopola do Końskiej

Ze względu na fakt, że Trzycież i Wielopole w XVIII wieku miały tego samego szlacheckiego właściciela, można podejrzewać, że bliskim krewnym powyższych był Jakub Gaura, komornik (tj. chłop bez gospodarstwa, wynajmujący izbę/komorę) z Wielopola. Jego syn, również Jakub Gaura, w 1785 roku ożenił się z Anną Myrdacz z Końskiej. Przeniósł się później do rodzinnej miejscowości żony.

Synem Jakuba i Anny był Andrzej Gaura, urodzony w 1801 roku. Przypuszczalnie, dlatego należałoby to przypuszczenie zweryfikować – ten sam Andrzej Gaura, który był właścicielem gruntu chałupniczego w Końskiej nr 92, w 1827 roku poślubił Annę Lampik.

Z małżeństwa Anny i Andrzeja Gaurów pochodził Jan (ur. 1828), postać bez dwóch zdań wyróżniająca się. Był chałupnikiem w Końskiej, a w latach 1867-1897 pełnił funkcję przełożonego gminy (zdaje się, że w dziejach Końskiej nikt nie był dłużej wójtem). W 1898 roku został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. Należał do Towarzystwa Rolniczego Księstwa Cieszyńskiego, a w 1872 roku w wyborach do Sejmu Krajowego w Opawie głosował na polskiego kandydata, Antoniego Świeżego. Żonaty z Katarzyną Lanc, miał syna Pawła (1854-1938) oraz córki Annę (1858-1932), Marię (ur. 1865), Zuzannę (1870-1917, po mężu Płoszek) i Ewę (ur. 1872).

Nie tylko daty

Niniejszy tekst o rodzie Gaurów dla osób niezainteresowanych tą familią może wydawać się nudny: imiona, nazwiska, daty, nazwy miejscowości. Jednak taki „faktograficzny szkielet" to dopiero początek przygody z genealogią, a informacje o naszych przodkach i krewnych da się wzbogacić o liczne szczegóły. Księgi gruntowe, stare gazety, dokumenty sądowe, spisy wojskowych – jest, co przeszukiwać. W każdym razie niniejszy tekst to jedynie punkt wyjścia do pełnego opracowania dziejów rodu Gaurów. ◢

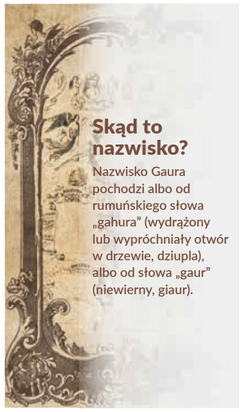

Skąd to nazwisko?

Nazwisko Gaura pochodzi albo od rumuńskiego słowa „gahura" (wydrążony lub wypróchniały otwór w drzewie, dziupla), albo od słowa „gaur" (niewierny, giaur).

Skąd ten ród?

Według danych zawartych na stronie Instytutu Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, współcześnie w Polsce najwięcej Gaurów (90 na 630) mieszka na terenie powiatu limanowskiego. Czy stamtąd przybył protoplasta śląskich Gaurów? Nie wiadomo, ale na pewno jest to hipoteza warta rozważenia.

Gdzie doczytać?

Michael Morys-Twarowski, „Wójtowie na Śląsku Cieszyńskim 1864-1918. Studium prozpograficzne. T.2.", Kraków 2018 (krótki biogram Jana Gaury, wójta Końskiej).

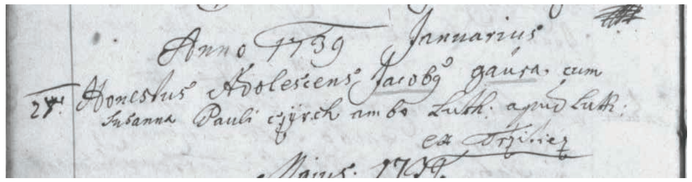

Informacja o ślubie Jakuba Gaury i Zuzanny Cierch (Czyrch) z 1739 roku w metrykach parafii rzymskokatolickiej w Trzycieżu. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

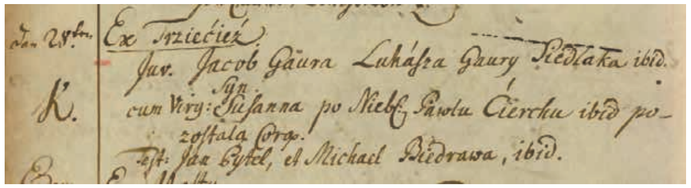

Informacja o ślubie Jakuba Gaury i Zuzanny Cierch (Czyrch) z 1739 roku w metrykach parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie. Źródło: Biblioteka i Archiwum im. B.R. Tschammera w Cieszynie.

Metryka chrztu Pawła Gaury, urodzonego w 1820 roku w Ligocie Alodialnej. Źródło: Parafia rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie.

Kiedy zaczęła się wojna?

Druga wojna światowa nie zaczęła się od niemieckiego ataku na Westerplatte ani od bombardowania Wielunia, lecz od przekroczenia granicy i starć w okolicach Rybnika ok. półtorej godziny wcześniej – wynika z odnalezionych w Wielkiej Brytanii dokumentów.

Od lat za początek drugiej wojny światowej uchodzi ostrzał Westerplatte z niemieckiego pancernika Schleswig-Holstein, który rozpoczął się 1 września 1939 r. o godz. 4.45, ale coraz częściej historycy wskazują, że bombardowanie Wielunia miało miejsce pięć minut wcześniej.

Tymczasem Tomasz Muskus, mieszkający w Londynie badacz historii i działacz polonijny, odnalazł w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie dwa telegramy Armii Kraków, które wskazują, że do przekroczenia polskiej granicy w okolicach Rybnika doszło 1 września 1939 roku już o godz. 3.14. „Na bezpośrednim przedpolu Rybnika własne odziały w styczności z nieprzyjacielem stwierdzono około 3.14... 30 czołgów... lotnisko w Krakowie zbombardowane... pozostały jeszcze 2 budynki" – napisano w jednym z nich. „O świcie w godzinach 3.30-5.00 nieprzyjaciel przekroczył granice Polski" – napisano w drugim.

Telegramy sygnowało dwóch oficerów wywiadu – ppłk Marian Zdon, szef Oddziału II Sztabu Armii Kraków, który zginął 2 września 1939 r. w niemieckim nalocie na dworzec główny w Krakowie, oraz ppłk Stanisław Bień, kierownik Samodzielnego Referatu Sytuacyjnego Niemcy Oddziału II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, który zajmował się meldowaniem o ruchach wojsk niemieckich i sytuacją na granicy. **Dzieje.pl**

POLSKI BIZNES (118)

Poskramianie dźwięków

W podłużnym parterowym budynku w centrum Olbrachcic ma siedzibę nie tylko Straż Gminna oraz salon fryzjerski, ale także studio nagrań Wavetime Studio. Jego właściciel Łukasz Feber komponuje i nagrywa własną muzykę oraz wykonuje usługi dla klientów.

Feber w dzieciństwie skończył Podstawową Szkołę Muzyczną w klasie fortepianu, sam nauczył się gry na gitarze basowej. Jako piętnastolatek marzył o tym, aby grać z zespołem. Podał ogłoszenie, na które odpowiedział zespół Porcelaine People z Hawierzowa, specjalizujący się w muzyce indie-rockowej. Feber grał w nim przez kilka lat jako pianista. Po pewnym czasie, kiedy grupa zamierzała nagrać swoje utwory, zaczął zgłębiać tajniki programów komputerowych do nagrywania dźwięku. To był początek tego, czym dziś zajmuje się na większą skalę.

Łukasz Feber otrzymał później ofertę od popularnego obecnie hawierzowskiego zespołu Nebe, który szukał gitarzysty basowego. Przez kilka lat był jego członkiem, nim zdecydował się na solowe występy. Własną twórczość rozwija w ramach projektu autorskiego Lokyo. W olbrachcickim studiu komponuje i nagrywa swoje piosenki.

– Moja twórczość jest mieszanką popu, rocka i muzyki elektronicznej, co oznacza, że nagrywam żywą muzykę instrumentalną, a równocześnie dodaję do niej partie elektroniczne. Podczas nagrań na żywo współpracuję z gitarzystą i perkusistą, sam gram na keyboardzie i gitarze akustycznej – tłumaczy Feber.

Sprzedaż nagrań nie jest dzisiaj rzeczą łatwą, o ile wykonawca nie należy do tych znanych i popularnych. Budowanie własnej marki jest biegiem na długim dystansie. Największy dochód dają koncerty na żywo, wpływy z nagrań są niewielkie, najczęściej z serwisów streamingowych, takich jak Spotify, Apple Music i tym podobnie.

– Ważne jest mieć kontakty w branży, znać osoby, które mogą wesprzeć projekt marketingowo – uważa Feber.

Wavetime Studio składa się z dwóch pomieszczeń z izolacją akustyczną. Jedno to pokój reżyserski, mniej odizolowany od otoczenia, drugie służy do nagrywania głośnych instrumentów, przede wszystkim perkusji. Na wyposażenie studia składają się różnego rodzaju mikrofony, karty dźwiękowe, wzmacniacze, monitory studyjne i inny sprzęt.

– Nagrywam dla klientów muzykę, głównie podkłady do reklam – czy to radiowych, czy reklam wideo prezentowanych na przykład na YouTube. Zamawiają je firmy lub agencje reklamowe. Podkład muzyczny często sam komponuję, to jedna z moich głównych działalności – precyzuje pan Łukasz. – Drugą ważną działalnością są usługi produkcyjne dla zespołów muzycznych. Rośnie zainteresowanie podkładem muzycznym ze strony wykonawców muzyki rap i hip hop. Za największe osiągnięcie uważam współpracę z zespołem Mirai. Członkowie grupy nagrali swoje instrumenty, a ja dodałem syntezatory i efekty, żeby nagranie brzmiało nowocześnie.

Łukasz Feber nagrywa w swoim studiu również teksty mówione, na przykład audiobooki. Ostatnio zrealizował książkę mówioną dla dzieci.

Studio nagrań i własna twórczość muzyczna nie są jedyną pracą zarobkową Febera.

– Dzielę swoje działania na dwie połowy. Pracuję jako programista w branży informatycznej, a równocześnie prowadzę studio nagrań. Balansuję na pograniczu artystyczno-technicznym – podsumowuje. – Najchętniej w całości poświęciłbym się branży muzycznej, ponieważ muzyka bardziej mnie satysfakcjonuje, ale decyzja nie jest łatwa. IT stwarza lepsze możliwości zarobkowe – przyznaje przedsiębiorca.

Zapytany o plany na przyszłość odpowiada:

– Chciałbym pisać dobre piosenki – tak pod względem muzyki, jak i tekstów oraz produkować dobrej jakości nagrania. To później idzie w parze z rosnącą popularnością, z możliwością organizowania koncertów dla szerszej publiczności, z tym, że wykonawca staje się rozpoznawalny w Internecie. Chciałbym też dalej kontynuować współpracę z pop-rockowym zespołem Mirai, który należy dziś w Czechach do czołówki. **(dc)**

Łukasz Feber ma własne studio nagrań.
Fot. DANUTA CHLUP

Kwestionariusz firmowy

Rok założenia: 2014

Branża: muzyczna

Liczba pracowników: 1

Kontakt:

www.wavetime.cz

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Jakość produktów schodzi na dalszy plan

Kilogram cukru za 38 koron, kilogram mąki za 25 koron, 250 g masła za 68 koron, kilogram gruszek za 60 koron... Ceny prawie wszystkiego rosną z tygodnia na tydzień. Ludzie polują na przeróżne promocje, okazje, zniżki... W ubiegły świąteczny piątek, zamiast odpoczywać, bawić się z dziećmi, ewentualnie spędzać czas na patriotycznych rozmyślaniach, obywatele przygranicznych miejscowości ruszyli do sąsiadów po zakupy. Na przykład w Polsce ciągle taniej można nabyć nie tylko wiele artykułów spożywczych, w tym nabiał, mięso i wędliny, ale także ubrania, buty, papierosy, benzynę, warzywa...

●●●

Jak wynika z najnowszych badań, 86 proc. Czechów, Morawian i Ślązaków postrzega obecną sytuację gospodarczą w RC jako zdecydowanie gorszą od tej ubiegłorocznej. 43 proc. ankietowanych stwierdziło, że ich stopa życiowa znacznie się obniżyła. Przyczyną są głównie wysokie i stale rosnące ceny energii, coraz droższa żywność, niepewna sytuacja polityczno-gospodarcza na świecie. Równocześnie ponad 70 proc. badanych żywi bardziej lub mniej zasadne przekonanie, że aktualne problemy są do rozwiązania i że prędzej czy później to się uda. W najgorszej sytuacji są obecnie ludzie samotnie wychowujący dzieci, rodziny z małymi dziećmi oraz seniorzy. Niewiele powodów do radości mają jednak także drobni przedsiębiorcy, ludzie prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, małe firmy. Przysłowiowy miecz Damoklesa ostatnio zawisnął jednak także nad dużymi przedsiębiorstwami o wieloletnich tradycjach, nad firmami dającymi pracę tysiącom ludzi. Jeżeli któraś z nich nie poradzi sobie ze skutkami kryzysu energetycznego i pozbawiona szybkiej, skutecznej pomocy ze strony państwa upadnie, następstwa mogą być katastrofalne i nieodwracalne. Także w naszym regionie trzeba bać się takiej sytuacji.

●●●

Inflacja zaś nie odpuszcza. We wrześniu wynosiła 18 proc. Koszty związane z mieszkaniem były jednak wyższe o 25 proc., aniżeli w analogicznym okresie ubiegłego roku. Żywność podrożała o 21 proc. Więcej z miesiąca na miesiąc płacimy za ubrania, środki czystości, urządzenia elektroniczne, suplementy diety, tzw. zdrową (ekologiczną) żywność, produkty z papieru. Wkrótce podrożeją przejazdy koleją. Wiele emocji budzi fakt, że ceny wielu towarów rosną u nas szybciej, aniżeli w innych krajach UE. Nie trzeba w tym miejscu dodawać, że siła nabywcza obywateli owej tendencji bynajmniej nie odzwierciedla. Przykładem może być cukier, który na przełomie września i października podrożał przeciętnie o ponad 60 proc. Jak zaś wynika z danych Czeskiego Urzędu Statystycznego, jeszcze we wrześniu cukrownie sprzedawały kilo cukru za 13,20 Kč. Konsumentowi w tej sytuacji nie pozostaje nic innego, jak coraz bardziej ograniczać wydatki. Naukowcy popularyzujący zasady racjonalnego żywienia biją na alarm: Ludzie już zdecydowanie preferują produkty tanie, choć gorszej jakości. Innymi słowy kupują to, na co ich stać, a nie to, co mogłoby wyjść im na zdrowie. I kupują mniej. Niektóre artykuły, takie jak masło, oleje, kawa czy sery, a także owoce i warzywa w koszyku lądują tylko wtedy, gdy są akurat w promocji, czyli tańsze.

●●●

Każdy wie, że to ceny żywności, energii elektrycznej i gazu najbardziej motywują czy wręcz zmuszają do oszczędności. Jak wynika z badań statystycznych, 67 proc. obywateli próbuje – z większym lub mniejszym skutkiem – ograniczać zużycie energii, zaś ponad połowa oszczędza na jedzeniu. Ale to nie jedyne obszary naszego życia, które rosnąca inflacja i kryzys energetyczny całkowicie zmienił. I tak na przykład 30 proc. dorosłych ogranicza wydatki związane ze sportem i aktywnym wypoczynkiem (niestety w wielu wypadkach wpływa to ujemnie na zdrowie dzieci i młodzieży). Sprzęt elektroniczny kupujemy rzadziej i z większą, aniżeli w latach poprzednich, rozwagą. Ponad połowa z nas o wiele rzadziej odwiedza restauracje, kawiarnie czy inne lokale gastronomiczne. Ku rozpaczy i przerażeniu ich właścicieli i pracowników – nawet te zakłady, które jako tako przeżyły trudne czasy koronawirusa, teraz znalazły się na samej krawędzi przepaści. To samo zresztą dotyczy hoteli i pensjonatów – z powodu rosnących cen zdecydowanie mniej podróżujemy i rzadziej korzystamy ze związanych z tym usług. Mało też cieszy fakt, że aż 40 proc. badanych oświadcza, że musi zrezygnować z szeroko rozumianych dóbr kultury. Takich jak książki, czasopisma, teatry, kina, koncerty... Ok. 16 proc. obywateli ogranicza też w ostatnich miesiącach jazdy własnymi samochodami, choć podróżowanie środkami komunikacji masowej do tanich też już nie należy. I na koniec jeden fakt pocieszający – inflacja sprawiła, że 18 proc. naszych współobywateli deklaruje mniejsze spożycie alkoholu, a 11 proc. ograniczyło palenie papierosów. ◢

SPORT

WEEKENDOWY SERWIS PIŁKARSKI

W Fortuna Lidze trwa dominacja Viktorii Pilzno. Coraz lepiej spisuje się Banik Ostrawa, który wygrał drugie spotkanie z rzędu na własnym stadionie. Jako pierwsi do zimowego snu ułożyli się czwartoligowi piłkarze.

Janusz Bittmar

FORTUNA LIGA

OSTRAWA – ML. BOLESŁAW 3:1

Do przerwy: 1:0. **Bramki:** 22. Frydrych, 52. Fleišman, 59. Almási – 90. Mašek. **Ostrawa:** Laštůvka – Juroška (87. Sanneh), Frydrych, Pojezný, Fleišman – Cadu (71. P. Jaroň), Kaloč, Kuzmanović (71. Boula), Tetour (80. Mišković), Plavšić – Almási (80. Klíma).

Drugie zwycięstwo Banika pod wodzą nowego trenera napawa nad Ostrawicą optymizmem. Pavel Hapal, który jak widać szybko zdążył odpowiednio poukładać drużynę, stawia na efektywną ofensywę. – Biorąc pod uwagę naszą przewagę w całym meczu, wynik mógł być jeszcze wyższy – skomentował wygraną Hapal. Pod opieką byłego piłkarza Bayeru Leverkusen czy CD Tenerife ożyli doświadczeni zawodnicy, tacy jak Frydrych i Fleišman. Mniej jest nerwówki, a więcej konkretów – tak w skrócie wygląda najnowszy piłkarski krajobraz w Ostrawie.

W innych meczach 14. kolejki: Hradec Kr. – Pardubice 1:3, Jablonec – Cz. Budziejowice 3:0, Zlin – Pilzno 0:3, Brno – Liberec 3:0, Teplice – Ołomuniec 2:1, Bohemians – Slavia Praga 1:4. **Lokaty:** 1. Pilzno 35, 2. Slavia Praga 31, 3. Sparta Praga 23,... 9. Ostrawa 17 pkt. **W następnej kolejce:** Slavia – Banik (niedz. 18.00).

● Karwiński pomocnik Jaroslav Málek (z prawej) w pojedynku z piłkarzem Slavii B. Fot. mfkkarvina

FNL

SLAVIA PRAGA B – KARWINA 4:2

Do przerwy: 2:1. **Bramki:** 8. i 41. Beran, 64. Planka, 78. Jurásek – 25. Málek, 66. Budínský. **Karwina:** Neuman – Mikuš, Soukeník (68. D. Krčík), Šindelář, Cienciala – Žák (68. Papadopulos), Budínský – Memić (79. A. Krčík), Málek, Bartl (46. Rezek) – Durosinmi.

Przegrana Karwiny z rezerwami Slavii wpisuje się w klimat chimerycznego sezonu w wykonaniu byłego pierwszoligowca. – Tracimy zbyt wiele bramek w meczach wyjazdowych. Na domiar złego gramy po prostu na obcych boiskach słabo – żalił się po meczu trener Karwiny Tomáš Hejdušek. Oprócz Santosa i Juráska (notabene byłych piłkarzy Karwiny) gospodarze wystawili w większości zawodników bardzo młodych. – To tak, jak przegrać z trampkarzami – dodał Hejdušek.

TRZYNIEC – LÍŠEŇ 0:4

Do przerwy: 0:3. **Bramki:** 15. A. Čermák, 23. Černín, 38. Ulbrich, 83. Zikl. **CZK:** 13. Foltyn (T). **Trzyniec:** Hasalík – Szewieczek (84. Buryan), Foltyn, Brak, Hýbl – Machuča, Holík – Omasta (63. Tandara), Kateřiňák, Gembický (69. Obadal) – Samiec.

Czarne chmury zawisły nad Trzyńcem w 13. minucie i utrzymały się nad Leśną do końca meczu. – W osłabieniu byliśmy bez szans – stwierdził trener Trzyńca Martin Zbončák. Faul kapitana Foltyna, czerwona kartka, wykorzystany rzut karny – ten scenariusz uskrzydlił gości, którzy jeszcze do przerwy dołączyli kolejne dwie bramki.

W innych meczach 14. kolejki: Ołomuniec B – Wyszków 2:2, Przybram – Jihlawa 3:0, Prościejów – Opawa 2:2, Dukla Praga – Sparta Praga B 1:2, Vlašim – Táborsko 2:2, Varnsdorf – Chrudzim 2:2. **Lokaty:** 1. Przybram 27, 2. Líšeň 27, 3. Varnsdorf 24,... 6. Karwina 22, 13. Trzyniec 16 pkt. **W następnej kolejce:** Karwina – Varnsdorf (piątek, 17.00), Opawa – Trzyniec (piątek, 18.00).

DYWIZJA F

BOGUMIN – KARWINA B 3:3

Do przerwy: 1:2. **Bramki:** 31. Fr. Hanus, 68. Halaška, 86. Kodeš – 11. Kokovas, 25. Trček, 77. Clement.

Bogumin: Jakub Kodeš – Bloksch (82. Padych), Halaška, Kubík (82. Malysz), Sporysz, Klejnot, Fr. Hanus (90. Košťál), Palej, Pribela (57. Stošek), Václavíček, Jan Kodeš.

Karwina B: Łubik – Brzóska (58. Molitorisz), Trček (62. Motyčka), Teplan, Jurčák (69. Marych) – Marciňa, Kokovas (69. Buzek) – Clement, Nešický (58. Jurga), Bielan – Goj.

Świetne, ofensywne derby na zakończenie jesiennych rozgrywek bawiły widzów od pierwszej do ostatniej minuty. Boguminiacy wykorzystali stałe fragmenty gry, goście uderzali głównie z kontrataków.

HAWIERZÓW – KARNIÓW 0:2

Do przerwy: 0:1. **Bramki:** 7. Váňa, 85. Hrubý. **Hawierzów:** Majerczyk – Podeśva, Kisza, Skoupý, Streit – Mensah, Heller (85. Kisiala) – Hamrozi (46. Kaniok), Piękoś, Michalek (68. Míra) – Wojnar.

Mecz ustawiła szybka bramka. – Wciąż popełniamy te same błędy. Gol stracony na wstępie spotkania okazał się kluczowy – ocenił zawody trener Hawierzowa Miroslav Matušovič.

W innych meczach 13. kolejki: Polanka – Břidlična 2:0, Hlubina – Opawa B 0:1, Bruntal – Bilowec 2:1, N. Jiczyn – Frensztat p. R. 5:1, W. Międzyrzecze – Rymarzów 2:2. **Lokaty:** 1. Opawa B 26, 2. Karwina B 24, 3. Bilowec 23, 4. Bogumin 23,... 10. Hawierzów 13 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Datynie Dolne – Cz. Cieszyn 4:0 (Cileček 2, Cenek, Kučera), Haj – Slavia Orłowa 1:1 (Eršil – Renta), Bolatice – Rzepiszcze 0:3, P. Polom – Oldrzyszow 5:2, Koberzyce – Petřvald n. M. 1:3, Wrzesina – Wracimów 2:5, Bruszperk – Beneszów D. 2:1, Herzmanice – Jakubczowice 1:0. **Lokaty:** 1. Rzepiszcze 37,... 4. Cz. Cieszyn 28, 9. Datynie D. 18, 10. Sl. Orłowa 17 pkt.

IA KLASA – gr. B

Olbrachcice – Śmiłowice 2:2 (Kociolek, Vagner – Przyczko, Vlachovič), Ticha – Jabłonków 3:2 (Bajer, Fajčák, Sládeček – Martynek, Niesłanik), L. Piotrowice – Sucha G. 0:2 (Kovács, Janovský), Stonawa – Libhošť 3:0 (Kloda, Mančař 2), St. Miasto – Bystrzyca 1:3 (Pavela – Zoubek, M. Martinčík, I. Martinčík), Luczina – Raszkowice 0:4, Czeladna – Dobratice 0:7. **Lokaty:** 1. Stonawa 29, 2. Raszkowice 24, 3. Śmiłowice 23 pkt.

IB KLASA – gr. C

Nydek – Żuków G. 4:5, Dobra – Wędrynia 1:2, Gnojnik – Oldrzychowice 0:3, Dziećmorowice – Liskowiec 0:7, Pietwałd – Wierzniowice 3:3, B. Orłowa – I. Piotrowice 2:1, Sedliszcze – Baszka 2:2. **Lokaty:** 1. Oldrzychowice 28, 2. Sedliszcze 22, 3. Wierzniowice 21 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Hawierzów B – Sj Pietwałd 6:0, G. Błędowice – Łąki 2:1, Lutynia D. – Sn Hawierzów 1:1, G. Hawierzów – V. Bogumin 5:1, Dąbrowa – Sucha Górna B 3:4. **Lokaty:** 1. Cierlicko 2022 25, 2. Sn Hawierzów 20, 3. Dąbrowa 17 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Milików – Nawsie 3:1, Noszowice – Niebory 1:2, Gródek – Mosty k. J. 3:0, Śmiłowice B – Metylowice 1:1, Chlebowice – Piosek 1:2, Toszonowice – Bukowiec 2:1, Hukwaldy – Prżno 1:1, Janowice – Wojkowice 2:1. **Lokaty:** 1. Niebory 42, 2. Janowice 30, 3. Toszonowice 28 pkt.

Nordic Walking Beskidy

Na Pasieczkach w Koszarzyskach odbyła się w terminie 20-23. 10. trzecia edycja imprezy o nazwie Nordic Walking Beskidy 2022.

Oprócz zawodów sportowych w coraz popularniejszym nordic walking organizatorzy z Towarzystwa Beskidzkich Kucharzy przygotowali dla uczestników szereg wydarzeń towarzyszących. Sportowcy zdobyli m.in. Ostry, zwiedzili Żwirkowisko i Dom Polski w Cierlicku-Kościelcu, podziwiali drewniany kościółek w Gutach oraz kompleks sportowy przy szkołach w Bystrzycy. Józef Szymeczek z kolei wystąpił z prelekcją o Polakach na Zaolziu.

W rywalizacji sportowej najlepiej spisał się mistrz świata w nordic walking Andrzej Dziedziewicz z Białorusi. Udział w imprezie wzięli Polacy ze Szwecji, Węgier, Białorusi oraz Zaolzia. Sędzią głównym zawodów był Władysław Martynek. **(jb)**

● Mistrz świata Andrzej Dziedziewicz na najwyższym stopniu podium. Fot. LUDĚK ONDRUŠKA

Chciałabym zdobyć medal olimpijski i zbliżyć się do rekordu świata

Adrianna Sułek, polska wieloboistka, która w tym sezonie była druga w mistrzostwach Europy w Monachium i trzecia w halowych mistrzostwach globu w Belgradzie

NA TAFLI MALOWANE

Tak hartuje się stal! Trzyńczanie po fantastycznej grze w trzeciej tercji pokonali na wyjeździe Karlowe Wary 6:2, zaś Witkowice uporały się u siebie z Hradcem Kralowej 5:2. Forma naszych zespołów dobrze wróży przed środowymi derbami w Werk Arenie. Jutrzejszy pojedynek Trzyńca z Witkowicami (17.00) koniecznie trzeba zobaczyć. Najlepiej na żywo.

Janusz Bittmar

TIPSPORT EKSTRALIGA

K. WARY – TRZYNIEC 2:6

Tercje: 1:2, 1:0, 0:4. **Bramki i asysty:** 20. Bartejs (Pulpán, Černoch), 27. J. Baláž (Kohout) – 7. Buček (Adámek, Jaroměřský), 14. Hudáček (Nestrašil, M. Doudera), 44. Hudáček (Marinčin), 47. M. Růžička (Voženílek, Čukste), 56. Hrehorčák (Dravecký, Nestrašil), 56. Chmielewski (Hrehorčák). **Trzyniec:** Mazanec – M. Doudera, Marinčin, Čukste, J. Jeřábek, Jaroměřský, Adámek, Zahradníček – Voženílek, Roman, M. Růžička – Nestrašil, Hudáček, Daňo – Chmielewski, Hrehorčák, Hrňa – Buček, Dravecký, Kurovský.

Stalownicy po czwartkowej przegranej z Pardubicami szybko wrócili na zwycięską drogę. W tabeli podopieczni trenera Zdeňka Motáka kierują się w górę, a rozczarowanie po kiepskim starcie powoli słabnie. Debiutancką bramkę w barwach Trzyńca zdobył w niedzielę Samuel Buček – słowacki napastnik, o którym było ostatnio głośno nie tylko za sprawą hokeja. – Znaliśmy mocne i słabe strony rywala. Udało nam się szybko strzelić bramkę, akurat z mojego kija, a potem dyktować warunki – ocenił wygraną młody napastnik, który pod Jaworowym chciałby udanie wznowić swoją karierę.

Gospodarze nękani plagą kontuzji dzielnie trzymali się do stanu 2:2. W trzeciej odsłonie Stalownicy włączyli szósty bieg, pokazując pełnię swoich możliwości. – To prawda, że trzecia tercja była naszą pokazówką, ale wcześniej nie ustrzegliśmy się błędów. Ważne, żeby na topowym poziomie zagrać od pierwszej do ostatniej minuty – skomentował spotkanie Vladimír Országh, drugi trener Trzyńca.

● Pod bandą walczy o krążek Aron Chmielewski (czerwony strój). Polski napastnik wpisał się na listę strzelców zwycięskiego meczu Trzyńca z Karlowymi Warami. Fot. JAKUB KNAP/hokejkv

WITKOWICE – HRADEC KR. 5:2

Tercje: 1:0, 1:1, 3:1. **Bramki i asysty:** 4. Krieger (Bukarts, Kovář), 33. Marosz (Stehlík, Lednický), 50. Bukarts (Krieger), 59. Lakatoš, 60. Fridrich (Kovář) – 34. Okuliar (Huttula, Lev), 55. F. Pavlík (Jergl, Blain). **Witkowice:** Klimeš – D. Krenželok, Grman, Koch, Raskob, Gewiese, L. Kovář, J. Stehlík – Bukarts, Kreiger, Půček – Fridrich, Chlán, Lakatoš – Dej, Lindberg, M. Kalus – Lednický, Marosz, Krejsa.

Twierdza Ostravar Arena wciąż nie runęła. Witkowice trzymają się jednak dzielnie nie tylko na własnym stadionie, prezentują bowiem najlepszy hokej od wielu lat, co przekłada się na drugie miejsce w tabeli. Po dziesiąte zwycięstwo w sezonie podopieczni Miloša Holania sięgnęli w osłabionym składzie, a to liczy się podwójnie. – Drużyna pokazała charakter. Klimeš bronił świetnie, a pięć goli to rewelacja, biorąc pod uwagę klasę przeciwnika – stwierdził szkoleniowiec Witkowic. „Kiedy do pełni sił wrócą Mueller, Mikuš i Krenželok, aż strach pomyśleć, co będzie" – słychać z obozów reszty ekstraligowych ekip.

W innych meczach 16. kolejki: Kladno – Brno 3:5, Liberec – Litwinów 2:3 (d), Sparta Praga – Ołomuniec 2:5, Pardubice – Pilzno 7:2, Cz. Budziejowice – Dej, Lindberg, M. Kalus – Lednický, Marosz, Krejsa. **Jutro:** Trzyniec – Witkowice (17.00).

Świątek faworytką

Fot: MICHAŁ CHWIEDUK

Iga Świątek (na zdjęciu) od dzisiejszego meczu z Darią Kasatkiną rozpoczyna walkę w wieńczącym sezon WTA Finals. W amerykańskim Fort Worth najlepsze tenisistki tego sezonu zostały podzielone na dwie grupy. Rywalkami 21-letniej raszynianki będą Amerykanka Coco Gauff, Francuzka Caroline Garcia i wspomniana Rosjanka Daria Kasatkina. Dwie najlepsze awansują do półfinału. W drugiej grupie znalazły się Tunezyjka Ons Jabeur, Amerykanka Jessica Pegula, Greczynka Maria Sakkari oraz Białorusinka Aryna Sabalenka.

Polka w roli pierwszej rakiety świata jest faworytką turnieju, system rywalizacji grupowej stwarza jednak trochę pułapek, o których Świątek zdaje sobie sprawę.

– Na pewno jest to coś innego. Jeszcze nie wiem do końca, czy ta formuła mi się podoba, bo właściwie tylko raz miałam okazję grać w grupach i nie awansowałam do kolejnej rundy. Z pewnością takie urozmaicenie tenisa przyda się każdemu i dzięki temu nasza dyscyplina będzie ciekawsza. To sprawia, że mamy trochę inne wyzwania – stwierdziła tenisistka na konferencji prasowej. **(jb)**

Są blisko awansu

PUCHAR EHF

KH RAHOVECI – HCB KARWINA 29:33

Do przerwy: 13:17. **Karwina:** Brychlec – Nantl 6, Patzel, Plaček i Skalický po 4, Fulnek, Solák i Široký po 3, Pelák i Harabiš po 2, Čadra i Plaček po 1.

W 2. rundzie Pucharu EHF obyło się bez niespodzianki. Banik Karwina w dwumeczu z kosowskim klubem KH Rahoveci znajduje się w komfortowej sytuacji – po zwycięstwie w pierwszym spotkaniu może teraz liczyć na atut własnego boiska, niezawodnych kibiców oraz znacznie mocniejszy skład. W Kosowie zabrakło bowiem bramkarzy Mokroša i Gali, doświadczonych golkiperów świetnie zastąpił jednak 18-letni Matěj Brychlec. Skuteczność jego interwencji wynosiła 31,58 proc. Rewanż w sobotę o godz. 20.00 w Karwinie. **(jb)**

RETROSKOP

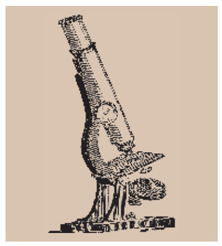

Jerzy Gorgoń, urodzony w Zabrzu znakomity polski obrońca piłkarski, członek złotej drużyny w igrzyskach olimpijskich w Monachium 1972, był bohaterem poprzedniej odsłony Retroskopu.

Miło mi poinformować, że w gronie poprawnych listów nadesłanych do redakcji pojawiły się zarówno znane nazwiska stałych uczestników naszej zabawy, jak też nowe twarze. Przypominam zasady gry: podstawa to rozszyfrować bohatera na zdjęciu, a z naszej strony raz na cztery wydania Retroskopu wręczamy voucher o wartości 500 koron do sieci sklepów Sportisimo. Najbliższa „lotna premia" pojawi się wraz z 120. pytaniem. Powodzenia. Dziś pocztówka z zagranicy, ale bliskiej.

PYTANIE NR 119

Jeden z najwybitniejszych hokeistów w historii, reprezentujący w swojej karierze aż trzy państwa: Kanadę, Czechosłowację i Słowację. W latach 80. XX wieku był gwiazdą NHL na równi z takimi napastnikami, jak Wayne Gretzky czy Mark Messier. Na odpowiedzi czekam do najbliższej niedzieli pod adresem: bittmar@glos.live. **(jb)**

Fot. ARC

INFORMATOR

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – HAWIERZÓW: Krzywy kościół (1, godz. 19.00);
▲ **KARWINA**: Krzywy kościół (2, godz. 19.00);
SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: 20 000 mil podmorskiej żeglugi (1, 2, godz. 8.30, 10.30; 3, godz. 8.30).

CO W KINACH

TRZYNIEC – Kosmos: Indián (1, godz. 17.30); Za vším hledej ženu (1, godz. 20.00); Jan Žižka (2, godz. 17.00); Il Boemo (3, godz. 17.00); Bilet do raju (3, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Kurozając i zagadka Chomika Ciemności (2, godz. 16.30); Za vším hledej ženu (3, godz. 16.30); Hranice lásky (3, godz. 19.00); **KARWINA – Centrum**: Adam Ondra. Posunout hranice (1, godz. 17.30); Cirkus Maximum (1, godz. 20.00); Clifford. Wielki czerwony pies (2, godz. 17.30); PSH Nekonečný příběh (2, godz. 20.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Websterovi ve filmu (1, 2, godz. 17.00); Pracuję na cmentarzu (2, godz. 18.00); Za vším hledej ženu (1, 2, godz. 19.30); Princ Mamánek (3, godz. 17.00); Hranice lásky (3, godz. 18.00); Black Adam (3, godz. 19.30); **CIESZYN – Piast**: Medjugorie (2, 3, godz. 15.30); Ania (2, 3, godz. 18.00); Egzorcyzmy siostry Ann (2, godz. 19.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum oraz Osiedlu zapraszają na obchody 75. rocznicy założenia PZKO w Czeskim Cieszynie w niedzielę 6. 11. o godz. 16.00 w Domu Polskim przy ul. Bożka. W programie wernisaż wystawy pt. „MK PZKO w Cz. Cieszynie w latach 1947-1974", występ chóru „Godulan-Ropica" oraz zespołu „TA Grupa", spotkanie towarzyskie.
HAWIERZÓW-BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na Spotkanie z folklorem Śląska Cieszyńskiego 4. 11. od godz. 18.00 do Domu PZKO. W programie: wykład prof. Kadłubca o pieśniach ludowych; wykład M. Kochaniewicza o warzeniu i roli piwa na Śląsku Cieszyńskim, potańcówka z kapelą ludową, bufet z lokalnymi przysmakami zapewniony. Wstęp wolny.
▲ Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 2. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO.
NAWSIE – MK PZKO zaprasza na 2. edycję turnieju brydżowego par, który odbędzie się w sobotę 5. 11. od godz. 10.00 w Domu PZKO. Regulamin turnieju będzie ogłoszony na miejscu. Opłata startowa wynosi 100 kc od pary. Nagrody będą przyznane pierwszym 3 parom. Bufet zapewniony. Zgłoszenia na adres e-mailowy: stasekg@gmail.com do dnia 4. 11.
OLBRACHCICE – Zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na Spotkanie Jesienne, które odbędzie się w sobotę 5. 11. o godz. 16.00 w Domu PZKO. W programie wystąpią dzieci z przedszkola i szkoły oraz zespół teatralny im. Jerzego Cięcciały z Wędryni ze sztuką „No Comment lub idioci w polityce". Bufet zapewniony.
PTM – Zaprasza na kolejne spotkanie członków i sympatyków PTM 4. 11. o godz. 18.00 w Domu Rybnym w Kocobędzu-Podoborze. W programie zebranie sprawozdawcze.
PTTS „BŚ" – Zaprasza 5. 11. na wycieczkę z Tyry koło pomników CSR do schroniska na Jaworowym, dalej leśną drogą pod wodospadem guckim na siodło guckie i na gucki wierch. Wycieczkę po 15 km zakończymy w Rzece. Z Tyry od przystanku Piła wychodzimy po 9.00. Informacje o przyjeździe oraz mapkę trasy (nieoznakowane ścieżki) znajdziesz na www.ptts-beskidslaski.cz. Prowadzi Tadeusz Farnik, tel. 776 046 326.
TRZYCIEŻ – MK PZKO zaprasza 5. 11. o godz. 16.00 na Spotkanie Jesienne z okazji 75-lecia PZKO do Domu Kultury. W programie występ dzieci z Trzycieża, teatr amatorski z Ligotki Kameralnej ze sztuką „Dyć jo sie żyniym" i ogłoszenie wyników konkursu plastycznego dla dzieci.

Gł-645

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: do 16. 11. wystawy pt. „Pani Prezydentowa Michalina Mościcka" oraz „Generał Mariusz Zaruski i pasje jego życia". Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.
CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: do 23. 11. wystawa pt. „Historia szkolnictwa polskiego w Karwinie-Raju". Czynna w godzinach otwarcia budynku.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 31. 1. 2023 wystawa pt. „Fenomen Gorolskiego Święta". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ **GALERIA PLENEROWA „WERK"**: do 31. 1. 2023 wystawa pt. „Werk, jak ho z ulice neuvidíte". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00; nie: w godz. 13.00-17.00.
TEATR CIESZYŃSKI, Galeria teatralna, ul. Ostrawska 67, Cz. Cieszyn: do 10. 11. wystawa pt. „W głębi" Pauliny Bubík-Szotkowskiej. Galeria otwarta w trakcie przedstawień TC i od poniedziałku do piątku w godz. 9.00-15.00 po zgłoszeniu na portierni.

CO ZA OLZĄ

COK, DOM NARODOWY, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej, Rynek 12, Cieszyn: do 31. 12. wystawa pt. „Kwiaty białe jak kości. Czynna w po-pt w godz. 8.00-18.00.
▲ **Galeria Ceglana, Rynek 12, Cieszyn**: do 15. 11. wystawa Elżbiety Kuraj pt. „Smalt – współczesna forma emalii artystycznej". Czynna w po-pt w godz. 8.00-18.00.

ŻYCZENIA

Kochanym Rodzicom

JADWIDZE i WŁADYSŁAWOWI PYTLIKOM

z Karwiny-Raju

dedykujemy szczere życzenia:

Czterdzieści lat minęło jak jeden dzień,
rocznica ślubu to ważna chwila,
niech będzie dla Was bardzo miła,
niech każdy dzień dostarcza radości
i uśmiech zawsze w sercach gości
wśród słonecznej pogody życia
życzymy w zdrowiu długiego bycia.
Życie szczęśliwie nam!

Syn Benjamin z żoną Michaelą oraz wnuczki Ema i Julia.

Gł-629

WSPOMNIENIA

Dnia 1 listopada 2022 mija 10. rocznica śmierci naszego Drogiego Ojca, Teścia, Dziadka i Pradziadka

śp. inż. KAROLA GAURY

Z wdzięcznością w sercu wspominają córki i synowie z rodzinami.

Gł-640

31 października obchodziłaby swoje 80. urodziny nasza Kochana

śp. HELENA HOJDYSZOWA

z Karpętnej

Z miłością w sercu wspominają mąż, syn i córka z rodzinami.

Gł-636

Ty nas kochałeś, my nie zapominamy.

Dnia 27 października 2022 minęła 3. bolesna rocznica śmierci

śp. STANISŁAWA KAWULOKA

z Mostów koło Jabłonkowa

Wspomina najbliższa rodzina.

Gł-635

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

MINISTERSTVO KULTURY

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

Dnia 2 listopada minie szósta rocznica śmierci naszej Kochanej Żony, Mamy, Babci i Córki

śp. MARII KNOLL

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

Gł-637

W naszych sercach i wspomnieniach
stale żyjesz z nami…

Dnia 29 października minęła 7. rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze

śp. STANISŁAW SIKORA

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

Gł-639

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 22 października 2022 zmarła w wieku 86 lat nasza Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia, Ciocia, Siostrzenica i Kuzynka

śp. BRONISŁAWA FRÖHLICHOWA

zamieszkała w Stonawie

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbył się w sobotę 29 października br. w Stonawie. O chwilę wspomnień i cichą modlitwę prosi najbliższa rodzina.

RK-082

Odszedłeś cicho, bez słów pożegnania.
Tak jakbyś nie chciał swym odejściem smucić…
Tak jakbyś wierzył w godzinę rozstania,
że masz niebawem z dobrą wieścią wrócić.

Pogrążeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 28 października 2022 w wieku 80 lat zmarł nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek, Pradziadek, Brat, Szwagier i Wujek

śp. PAWEŁ WAŁACH

zamieszkały w Nieborach pod numerem 84

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 3 listopada 2022 o godzinie 14.00 w kościele ewangelickim w Trzyńcu. Pochowany zostanie na cmentarzu w Nieborach.

W smutku pogrążona rodzina.

Gł-642

Z bólem w sercach przyjęliśmy wiadomość o śmierci

śp. PAWŁA WAŁACHA

długoletniego członka Zarządu MK PZKO w Nieborach,
inicjatora budowy Domu PZKO im. Pawła Oszeldy,
malarza, organizatora wystaw.

Bliskim składamy serdeczne wyrazy współczucia.
Zarząd Miejscowego Koła PZKO w Nieborach.

Gł-643

Wyrazy szczerego żalu i współczucia bliskim z powodu śmierci

śp. PAWŁA WAŁACHA

składają Zarząd Główny PZKO i redakcja „Zwrotu".

Gł-644

śp. JÓZEF KISZKA

z Hawierzowa, urodzony w Żywocicach 16 marca AD 1952,
syn Eugenii z Kołodziejskich i Karola,
odszedł w sobotę 29 października 2022

Do Ciebie pieśnią wołam Panie,
do Ciebie dzisiaj krzyczę w głos.
Ty jesteś wszędzie, wszystkim jesteś dziś…

Pożegnanie odbędzie się w piątek 4 listopada 2022 o godz. 13.00 w kościele ewangelickim w Suchej Średniej. Żona Halina, siostra Ewa z mężem Janem, córka Agata z mężem Rolandem, syn Adam z Vlastą, bratankowie Bogdan i Andrzej, wnuczka Nela, wnuki Samuel, Joachim, Eliasz, Prokop, Kacper, Damian i Sebastian.

Gł-646

PROGRAM TV

WTOREK 1 LISTOPADA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.10** Chłopaki w akcji **10.40** Losy gwiazd **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko, co lubię **14.30** Hercule Poirot (s.) **15.20** Gdzie mieszkały księżniczki **15.45** O krok od nieba (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Wszystko-party **21.05** Cudowny głos buntowniczki **22.35** Hercule Poirot (s.) **0.05** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Kurort w ruchu **8.40** Cudowna planeta **9.40** Dziesięć błędów: 11 września 2001 **10.25** Duże maszyny **11.10** Z kucharzem dookoła świata **12.05** Nie poddawaj się plus **12.35** Nie poddawaj się **13.00** Maledíwy w wodzie **13.25** Broń II wojny światowej **14.15** Samoloty myśliwskie **15.00** Królestwo pustkowi **15.25** Pustkowia w miastach **16.20** Zagraniczne misje **17.15** Bangkok, miasto wody **18.05** Szkoła jednoklasowa **19.00** Na rowerze **19.15** Magazyn chrześcijański **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** W swoim kręgu (film) **22.00** Na własną duszę **23.00** Lotnicze katastrofy **23.45** Benito Mussolini: upadek **0.40** Fargo (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.40** Ulica (s.) **10.40** Spece (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Ubezpieczalnia Szczęście (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Pościg **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** MasterChef Czechy **21.40** Pojedynek na talerzu **22.40** Weekend **23.35** Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.20** Pálava (s.) **10.30** Strażnik Teksasu (s.) **11.30** Rizzoli & Isles (s.) **12.30** Komisarz Rex (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dědka **23.55** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

ŚRODA 2 LISTOPADA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.00** Spotkanie po latách (film) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Cudowne zioła **14.35** Dylematy kucharza Svatopluka (s.) **15.50** O krok od nieba (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Żandarmskie humoreski (s.) **21.40** 13. komnata Reginy Řandowej **22.10** Ja, Mattoni (s.) **23.10** Maigret i krnąbrni świadkowie (film) **0.40** Gdzie mieszkały księżniczki.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Magiczne otchłanie **9.00** Najwspanialsze dzieła ludzkich rąk **9.50** Pustkowia w miastach **10.45** Rzadkie zwierzęta chińskich pustkowi **11.35** Cypr, wyspa bogini Afrodyty **12.30** Jak fabryki zmieniły świat **13.20** Dynastia Windsorów **14.10** Fabryki nieświadomości **15.05** Klucz **15.35** Historie czesko-niemieckiego nieporozumienia **15.55** Na własną duszę **16.50** Osiem dni, które stworzyły Rzym **17.35** Latarnie **17.45** Vojta Náprstek i dom U Halánků **18.20** Wilcza odyseja **19.15** Babel **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kamera w podróży **20.55** Świat na talerzu **21.25** Bedeker **21.50** Jak się troszczyć o duszę **22.20** Cztery słońca (film) **0.00** Balthazar (s.).

POLECAMY

• **Cudowny głos buntowniczki**
Wtorek 1 listopada, godz. 21.05
TVC 1

• **W swoim kręgu**
Wtorek 1 listopada, godz. 20.00
TVC 2

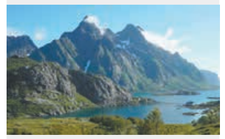

• **Podróżomania**
Środa 2 listopada, godz. 16.45
TVC 1

• **Nosorożec czarny**
Czwartek 3 listopada, godz. 12.35
TVC 2

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.45** Ulica (s.) **9.45** Spece (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Ubezpieczalnia Szczęście (s.) **13.40** Dr House (s.) **15.40** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Pościg **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** MasterChef Czechy **21.40** Tajemniczy szef **23.10** Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.15** Zoo (s.) **10.30** Strażnik Teksasu (s.) **11.30** Rizzoli & Isles (s.) **12.30** Komisarz Rex (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Dobre wiadomości (s.) **21.50** Show Jana Krausa **0.05** Tak jest, szefie!

CZWARTEK 3 LISTOPADA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.05** Śladami gwiazd **10.35** Co umiały nasze babcie **11.05** Wszystko, co lubię **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Pieczenie na niedzielę **14.35** Jan Tříska **14.55** F.L. Věk (s.) **15.40** O krok od nieba (s.) **16.45** Wszystko, co lubię **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Inspektor Max (s.) **21.10** Wędrówki po Czechach przyszłości **21.35** Program dyskusyjny **22.35** Na tropie **23.00** Detektyw Endeavour Morse (s.) **0.40** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Znanie i nieznane historie czeskich zamków **8.55** Świat zwierząt **9.50** Odkrywanie świata **10.45** Fabryki nieświadomości **11.45** Tajemnice II wojny światowej **12.35** Nosorożec czarny **12.50** Stulecie natury **13.45** Cudowna planeta **14.40** Na grzyby **15.10** Piechotą po Czechach **15.35** Europa dziś **16.00** Legendarne olbrzymie budowle Francji **17.00** Historia czeskiej żywności **17.20** Tajemnice nocy i snu **18.15** Zielnik **18.45** Auto Moto Świat **19.15** Przez ucho igielne **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Z kucharzem dookoła świata **21.05** Magiczne otchłanie **21.35** Manu i Matěj podróżują do Apulii **22.05** Rodzina (s.) **22.55** Besa (s.) **23.45** Queer.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.50** Pojedynek na talerzu **10.50** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Ubezpieczalnia Szczęście (s.) **13.40** Dr House (s.) **15.35** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Pościg **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Pan Profesor (s.) **21.30** Comeback (s.) **22.40** Gwiezdne życie **23.20** Dr House (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.10** Dobre wiadomości (s.) **10.35** Strażnik Teksasu (s.) **11.35** Rizzoli & Isles (s.) **12.30** Komisarz Rex (s.) **13.35** Agenci NCIS (s.) **14.40** Tak jest, szefie! **15.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Zoo (s.) **21.35** Incognito **23.50** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

ROZETKA

Rozwiązaniem dodatkowym jest dokończenie fraszki Jana Izydora Sztaudyngera (ur. 28 kwietnia 1904 w Krakowie, zm. 12 września 1970 tamże) – polskiego poety, fraszkopisarza, satyryka, teoretyka lalkarstwa oraz tłumacza:
„Moje życiowe plany?
Kochać i być…”

1. imię von Jungingena, wielkiego mistrza
2. blaszany instrument dęty z suwakiem
3. jedno z podstawowych pojęć geometrii lub inaczej kropka
4. legendarny brat Rusa i Lecha
5. „Komu bije…” E. Hemingwaya
6. duma, wyniosłość, zarozumiałość
7. David…, amerykański reżyser, np. „Blue Velvet”, „Miasteczko Twin Peaks”
8. dosłowne przytoczenie słów innej osoby
9. potocznie 10 złotych
10. antonim degradacji
11. aster, narcyz lub tulipan
12. bardzo stary cenny mebel lub kultura starożytna i świat Greków i Rzymian
13. drobne ogłoszenie w gazecie
14. król do czasu koronowania.

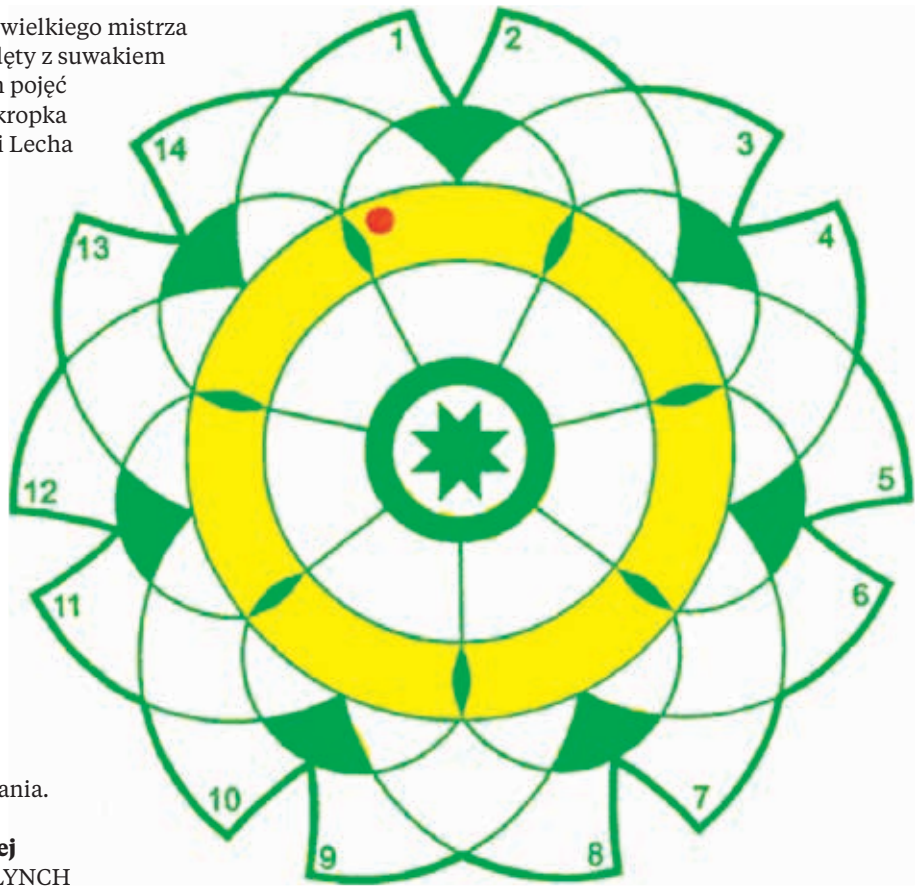

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANONS, ELEKT, LYNCH

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. odbicie stopy zwierzęcia na śniegu
2. kowbojskie popisy w ujeżdżaniu byków
3. Jean-François…, francuski projektant mebli
4. jednostka siły równa jednemu gramowi.

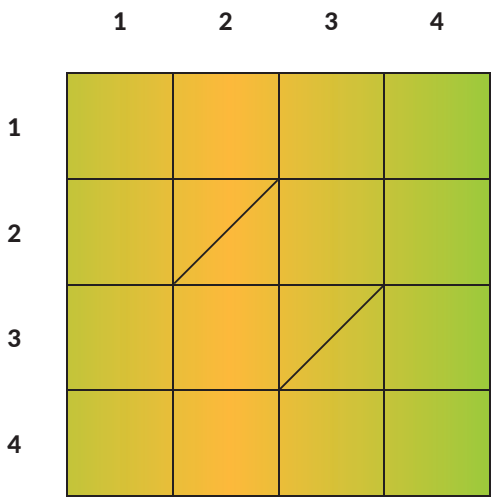

Wyrazy trudne lub mniej znane: OEBEN

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. metal o symbolu Sn, na powłoki ochronne
2. Peter, reżyser „Bullit”, o pamiętnym pościgu ulicami San Francisco
3. Jawaharlal (zm. 1964), indyjski polityk, ojciec Indiry Gandhi
4. tajwański producent sprzętu komputerowego.

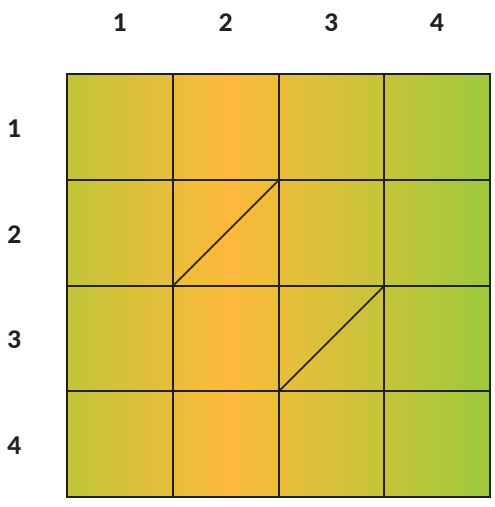

Wyrazy trudne lub mniej znane: YATES

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta na prawach powiatu w środkowo-zachodniej Polsce, położonego nad Prosną, u ujścia Swędrni. Nazwa pochodzi od archaizmu „kał”, oznaczającego bagno, mokradło. Pierwsza udokumentowana wzmianka o tym mieście znajduje się w dokumencie wystawionym przez Bolesława Wstydliwego w 1268 roku…

1.-4. ryba akwariowa o kształcie ciała zbliżonym do trójkąta
3.-6. Jaś…, komediowe wcielenie Rowana Atkinsona
5.-8. ludzie połączeni pierwotnymi więzami, szczep
7.-10. końcowy odcinek biegu
9.-12. płynny składnik krwi
11.-2. symptom, przejaw czegoś.

Wyrazy trudne lub mniej znane: OZNAKA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 11 listopada 2022 r. Nagrodę z 18 października otrzymuje **Alina Motyka z Karwiny**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie rozetki z 18 października:
CIELSKO
Rozwiązanie minikwadratu I z 18 października:
1. SMAR **2.** MARTA **3.** ATEST **4.** RATA
Rozwiązanie minikwadratu II z 18 października:
1. FOSA **2.** ODŁAM **3.** SANTO **4.** AMOR
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 18 października:
KOWARY